

Lovforslag nr. L 208. Fremsat den 12. april 2007 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven)

(Udlandsstipendium)

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 628 af 23. juni 2005, som ændret ved § 1 i lov nr. 312 af 19. april 2006, § 21 i lov nr. 404 af 8. maj 2006 og § 8 i lov nr. 516 af 7. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte i form af udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet, jf. afsnit I a.

Stk. 4. Uddannelsesstøtte til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad samt udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen).«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

2. I § 12, stk. 2, 1. pkt., ændres »konto i et pengeinstitut i Danmark« til: »Nemkonto«.

3. Efter § 46 indsættes:

»Afsnit I a

Udlandsstipendium

Kapitel 11 a

Betingelser, administration og klageadgang

§ 46 a. Uddannelsessøgende kan efter ansøgning få udlandsstipendium som tilskud til betaling af studieafgift til en uddannelsesinstitution i udlandet, hvis de har ret til uddannelsesstøtte til

- 1) studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse efter regler fastsat i medfør af § 3, stk. 6, eller
- 2) en hel videregående uddannelse på kandidatniveau i udlandet af op til to års varighed efter regler fastsat i medfør af § 4, stk. 1.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren fastsætte nærmere regler om, hvilke hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet der kan gives udlandsstipendium til, og kan herunder bestemme, at kun visse uddannelser på bestemte uddannelsesinstitutioner i udlandet kan give ret til udlandsstipendium.

Stk. 3. Uddannelsessøgende, der har ret til uddannelsesstøtte til studieophold i udlandet som led i videregående uddannelser, som kulturministeren og økonomi- og erhvervsministeren har fastsat regler om, har ret til udlandsstipendium,

hvis undervisningsministeren har godkendt dette efter aftale med den pågældende minister.

§ 46 b. Udlandsstipendium kan højst gives i to år i en uddannelsesperiode, der svarer til 120 ECTS-point. Udlandsstipendium til studieophold i udlandet i forbindelse med en uddannelse, der er udbudt efter lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser), kan dog højst gives i ét år i en uddannelsesperiode, der svarer til 60 ECTS-point.

Stk. 2. Udlandsstipendium kan enten bruges i forbindelse med et studieophold i udlandet, jf. § 46 c, eller en uddannelse på kandidatniveau i udlandet, jf. § 46 d, eller fordeles mellem disse.

§ 46 c. Uddannelsessøgende, der opfylder betingelserne i § 46 a, stk. 1, nr. 1, kan få udlandsstipendium til studieophold i en periode, der svarer til det antal ECTS-point, som den danske uddannelsesinstitution på forhånd har godkendt som meritgivende i uddannelsen i Danmark, jf. dog § 46 b.

Stk. 2. Udlandsstipendiet udgør den faktiske studieafgift, dog højst et beløb, der svarer til statstilskuddet eller bevillingen, som den danske uddannelsesinstitution modtager for den uddannelsessøgende, der er optaget på uddannelsen.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af den faktiske studieafgift og statstilskuddet eller bevillingen. Undervisningsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at uddannelsesinstitutionen kan træffe den endelige administrative afgørelse om opgørelsen af udlandsstipendiets størrelse.

§ 46 d. Uddannelsessøgende, der opfylder betingelserne i § 46 a, stk. 1, nr. 2, kan få udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau i den normerede studietid for uddannelsen i udlandet, jf. dog § 46 b.

Stk. 2. Udlandsstipendiet til en hel uddannelse på kandidatniveau udgør den faktiske studieafgift, dog højst et beløb, der svarer til statstilskuddet eller bevillingen til danske uddannelsesinstitutioner for tilsvarende uddannelser.

Stk. 3. Retten til udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau er betinget af, at den uddannelsessøgende ved begyndelsen af uddannelsen i udlandet har mindst 5 klip eller slutlånsrater, jf. kapitel 5, til rådighed for hver uddannelsesperiode med udlandsstipendium der svarer til 30 ECTS-point.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af den faktiske studieafgift og statstilskuddet eller bevillingen.

§ 46 e. Udlandsstipendium tildeles foreløbigt, når den uddannelsessøgende opfylder betingelserne herfor.

Stk. 2. Den endelige tildeling af udlandsstipendium er betinget af, at studieafgiften er betalt til uddannelsesinstitutionen i udlandet.

Stk. 3. For uddannelser på kandidatniveau og studieophold, der har længere varighed end ét år, er den endelige tildeling af udlandsstipendium for det andet år af uddannelsesperioden tillige betinget af den uddannelsessøgendes studiemæssige fremdrift i udlandet.

Stk. 4. Foreløbigt udlandsstipendium, der ikke kan tildeles endeligt, kræves tilbagebetalt efter § 31 og regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for den endelige tildeling af udlandsstipendium.

§ 46 f. Udlandsstipendium udbetales til den uddannelsessøgendes Nemkonto. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udbetaling af udlandsstipendium, herunder om udbetalingsterminer.

§ 46 g. Styrelsen kan hos offentlige myndigheder og institutioner samt private institutioner indhente oplysninger om den uddannelsessøgende, der er nødvendige for tildeling og tilbagebetaling af udlandsstipendium.

Stk. 2. Styrelsen kan til uddannelsesinstitutionerne og til andre offentlige myndigheder videregive oplysninger om de uddannelsessøgende, der er nødvendige for vejledning og afgørelse om udlandsstipendium.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om

- 1) adgang til at indhente oplysninger efter stk. 1 og 2 og kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger,
- 3) ansøgningsfrister og
- 4) krav til den uddannelsessøgendes dokumentation for optagelse, forhåndsgodkendelse af merit, studieafgiften og den studiemæssige fremdrift i udlandet.

Stk. 4. Den uddannelsessøgende skal oplyse navn, adresse og personnummer ved ansøgning om udlandsstipendium og ved henvendelse i øvrigt i en sag til styrelsen og Økonomistyrelsen.

§ 46 h. Styrelsen træffer den endelige administrative afgørelse efter bestemmelserne i afsnit I a, jf. dog § 46 c, stk. 3, 2. pkt. Afgørelser, som styrelsen har truffet efter § 46 a, stk. 1, § 46 d, stk. 3, og § 46 e, stk. 3 og 4, og regler fastsat i medfør heraf, kan dog indbringes for Ankenævnet for Uddannelsesstøtten efter bestemmelserne i § 46, stk. 2 og 3.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Stk. 2. Loven finder anvendelse for studieophold og hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, som den uddannelsessøgende påbegynder den 1. juli 2008 og senere.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget fremsættes som opfølgning på aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremtidens velstand, velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsaftalen) og aftalen af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen – opfølgning på velfærdsaftalen. Af aftaleteksten fremgår:

”I dag begrænses mange studerendes mulighed for at få meritgivende kortere studieophold på en udenlandsk videregående uddannelsesinstitution af kravet om ligevægt i udvekslingsordningerne. Danske studerende, som vil læse en del af deres danske uddannelse i udlandet, finansierer derfor i visse tilfælde selv deltagerbetalingen. Der etableres en ny stipendieordning til studieophold i udlandet, der er fuldt meritgivende som en del af en dansk uddannelse. Uddannelsernes kvalitet sikres ved kravet om, at studieopholdet skal forhåndsgodkendes som fuldt meritgivende af den studerendes danske uddannelsesinstitution.

Udlandsstipendiet skal gå til hel eller delvis dækning af studieafgiften i udlandet og kan højst svare til taxametertilskuddet til samme uddannelsesforløb på en tilsvarende uddannelse i Danmark. De studerende kan samtidig få deres SU med.

For studerende på en kort videregående uddannelse (KVU) kan udlandsopholdet højst have en varighed på et år, mens en studerende på en mellemlang videregående uddannelse (MVU) kan have et ophold på en udenlandsk uddannelsesinstitution af en varighed på højst to år.

For studerende på universitetsuddannelserne kan stipendiet opnås i maksimalt to år. De to år kan anvendes enten på bacheloruddannelsen eller på kandidatuddannelsen eller fordeles på de to uddannelser.

Hvis en studerende anvender de to år på at tage kandidatuddannelse i udlandet, skal den udenlandske uddannelse være godkendt af en dansk myndighed. Ud-

møntningen af godkendelsesproceduren drøftes med Rektorkollegiet.

Udlandsstipendieordningen evalueres efter tre år, hvorefter forligskredsen drøfter de indvundne erfaringer. I evalueringen indgår, om uddannelsesinstitutionernes bevillinger påvirkes på en sådan måde, at det svækker kvaliteten af undervisningen.”

2. Gældende regler om statens uddannelsesstøtte (SU) til hele uddannelser i udlandet og studieophold som led i en dansk uddannelse

Den danske uddannelsespolitik var i en lang periode præget af et ønske om at være selvforsynende inden for alle uddannelsesområder. I slutningen af 1980'erne opstod et behov for ”kandidater” inden for uddannelsesområder, som ikke blev udbudt i Danmark. På den baggrund blev der åbnet mulighed for at tildele SU til uddannelsessøgende i uddannelser, der ikke fandtes i Danmark. Først i begyndelsen af 1990'erne blev der mere generelt åbnet for SU til hele uddannelser i udlandet ud fra en uddannelsespolitisk betragtning om, at internationalisering bør fremmes gennem støttemulighederne.

Ved uddannelse i Norden gives SU efter samme regler som ved uddannelse i Danmark. Ved uddannelse i lande uden for Norden gives der som udgangspunkt kun SU til videregående uddannelser. Der gives stipendium og eventuelt studielån i indtil 4 år samt slutlån i 12 måneder. Er uddannelsen normeret til mere end 4 år, kan den uddannelsessøgende kun få stipendium og eventuelt studielån til de sidste 4 år af uddannelsen. SU gives til uddannelser i udlandet, som er offentligt anerkendte i studielandet, som ville kunne blive offentligt anerkendte i Danmark, og som giver en erhvervskompetence, der umiddelbart kan finde almindelig anvendelse i Danmark.

Studieophold i udlandet betragtes i SU-henseende derimod som en del af den danske uddannelse. Det har siden 1970'erne været muligt at få SU til studieophold, der kunne indgå som en del af en dansk uddannelse.

F. t. l. vedr. statens uddannelsesstøtte

Udgangspunktet i forbindelse med tildeling af støtte til hele uddannelser i udlandet var, som nævnt ovenfor, oprindeligt at give støtte til uddannelser, der ikke kunne tages i Danmark. Denne tanke er bevaret i begrænsningen af det eksisterende supplerende stipendium som tilskud til dækning af betaling for undervisning. Der kan således kun gives supplerende stipendium til en hel uddannelse i udlandet, hvis uddannelsen skønnes at dække et særligt erhvervsbehov i Danmark, og der ikke findes en uddannelse med samme erhvervsigte her. Det supplerende stipendium gives således kun til et meget begrænset antal uddannelser i udlandet.

De gældende regler om supplerende stipendium som tilskud til dækning af betaling for undervisning og støtte til hele uddannelser i udlandet fremgår af § 4, § 7, stk. 5 og 6, og § 11 i SU-loven og § 6, stk. 8, og kapitel 19 i SU-bekendtgørelsen nr. 349 af 20. april 2006, mens de gældende regler om uddannelsesstøtte til studieophold i udlandet som en del af en dansk uddannelse fremgår af § 65 i SU-bekendtgørelsen.

I de nordiske lande er videregående uddannelser som udgangspunkt gratis. I det øvrige Europa betales højst en moderat studieafgift på offentlige uddannelsesinstitutioner, undtagen i England, hvor studieafgiften både på offentlige og private universiteter og colleges ligger væsentligt over gennemsnittet i det øvrige Europa. I lande uden for Europa betales betydeligt højere studieafgifter.

3. Lovforslagets indhold

Med lovforslaget udvides uddannelsesstøtten med et udlandsstipendium, der giver flere uddannelsessøgende fra Danmark økonomisk mulighed for at tage et studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller en hel uddannelse på kandidatniveau på en udenlandsk uddannelsesinstitution. Udlandsstipendiet er som udgangspunkt skattefrit. Hvis udlandsstipendium og legater fra anden side overstiger den studerendes faktiske betaling for studieafgiften, vil den studerende være skattepligtig af det overskydende beløb. Da ordningen kun omfatter uddannelsessøgende, der er studerende ved videregående uddannelser, benævnes de uddannelsessøgende lige som i ovennævnte aftaletekst i det følgende som studerende. Ordningen vil betyde, at de studerende kan tage såvel uddannelsesstøtte til dækning af leveomkostninger (SU) som en særlig, øremærket uddannelsesstøtte (udlandsstipendium) med til hel eller delvis finansiering af studieafgift til studieopholdet eller uddannelsen på kandidatniveau i udlandet.

Udlandsstipendiet gives til betaling af den faktiske studieafgift i udlandet, men kan højst svare til statstilskuddet eller bevillingen til den uddannelse i Danmark, som studieopholdet er en del af. For så vidt angår hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, kan udlandsstipendiet højst svare til statstilskuddet til en tilsvarende uddannelse i Danmark. Hvis betalingen er højere end det danske statstilskud eller bevilling, skal den studerende selv skaffe finansiering for resten af udgiften.

3.1. Ordningens udformning

Det foreslås, at der kan gives i alt to års udlandsstipendium. Udlandsstipendium kan bruges enten til studieophold som led i en dansk uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet eller fordeles mellem disse. Studerende ved uddannelser, der er udbudt efter bestemmelserne i lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser), kan dog højst få udlandsstipendium i ét år.

Det er et krav for at give udlandsstipendium, at den studerende opfylder betingelserne for at få SU efter de generelle regler, der gælder for henholdsvis retten til SU til studieophold i udlandet og retten til SU til en hel uddannelse i udlandet. For hele uddannelser i udlandet på kandidatniveau er det en yderligere betingelse, at den studerende har et tilstrækkeligt antal måneder med SU (stipendium eller slutlansrater) tilbage til at gennemføre uddannelsen i udlandet. Den studerende har dog mulighed for at fravælge klip.

Udlandsstipendiet er efter forslaget ikke gjort afhængigt af den studerendes indkomst. Det betyder, at der ikke foretages reduktion i udlandsstipendiet i forbindelse med indkomstkontrollen af SU. En nedsættelse af udlandsstipendiet i forbindelse med indkomstkontrol for det enkelte støtteår ville være u hensigtsmæssig, da udlandsstipendiet gives som tilskud til en faktisk betaling af studieafgift.

Det foreslås, at udlandsstipendiet tildeles foreløbigt, når den studerende opfylder betingelserne herfor. Udlandsstipendiet tildeles således forud med henblik på betaling af studieafgift.

Udlandsstipendiet tildeles først endeligt, når den studerende ved kvittering eller lignende har dokumenteret, at studieafgiften til studieopholdet eller uddannelsen på kandidatniveau er betalt til den udenlandske uddannelsesinstitution. Formålet er at sikre, at udlandsstipendiet er brugt efter hensigten. For uddannelser på kandidatniveau og studieophold, der har længere varighed end ét år, er den endelige tildeling af udlandsstipendium for det andet år af uddannelsesperio-

den ydermere betinget af den studerendes studiemæssige fremdrift i udlandet.

Udlandsstipendium, der ikke kan tildeles endeligt, kræves tilbagebetalt på samme vilkår som SU, der ikke kan tildeles endeligt.

Udgangspunktet for den foreslåede udmøntning af ordningen har været et ønske om at give de studerende, som vælger at benytte muligheden for et studieophold i udlandet, vilkår, som i størst muligt omfang svarer til de vilkår, der gælder for studerende, der tager hele uddannelsen i Danmark.

Der foreslås derfor en ren stipendieordning, hvori der ikke indgår elementer af lån eller krav om tilbagebetaling ved manglende fremdrift og/eller merit for den gennemførte uddannelse. Det betyder, at udlandsstipendiet tildeles forud med henblik på betaling af studieafgift.

Det er hensigten at fastsætte regler om, at udlandsstipendium normalt højst kan udbetales for ét år ad gangen.

3.1.1. Godkendelse af studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse som berettigende til udlandsstipendium

Retten til udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse afhænger af retten til SU til studieophold efter SU-bekendtgørelsens § 65. Heraf følger, at den studerende skal have ret til SU efter de regler, der gælder for SU til uddannelse i Danmark, samt at den danske uddannelsesinstitution har godkendt studieopholdet som led i den danske uddannelse. Dette betyder, at studieopholdet skal give fuld merit i den danske uddannelse. For at kunne berettigede til SU kræves derfor, at studieopholdet kan forhåndsgodkendes af den danske uddannelsesinstitution som fuldt meritgivende i den danske uddannelse, før den studerende påbegynder studieopholdet i udlandet. Formålet er blandt andet at sikre kvalitet og relevans af opholdet.

Den danske uddannelsesinstitution træffer afgørelsen om forhåndsgodkendelse af merit. Afgørelser om merit i uddannelser på undervisningsministerens og kulturministerens områder kan indbringes for Kvalifikationsnævnet, jf. 5 a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 74 af 24. januar 2003, som ændret ved § 1, nr. 4, i lovforslag nr. L 97, vedtaget af Folketinget den 20. marts 2007 (Udvidelse af kvalifikationsnævnets kompetence) (Folketingstidende 2001-02, 2. samling: Folke-tingets forhandlinger spalte 4885, 6712 og 7041, tillæg A spalte 4504, tillæg B spalte 933, tillæg C spalte 495 – lov nr. 415 af 6. juni 2003). Afgørelser

om merit, herunder om forhåndsmerit i uddannelser på ministeren for videnskab, teknologi og udviklings område kan indbringes for universitære klageorganer, jf. lovforslag nr. L 140, fremsat af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling den 31. januar 2007. Afgørelser om meritgodkendelse af uddannelser på økonomi- og erhvervsministerens område træffes af Søfarts-styrelsen, hvis der er tale om merit for fag, der er bestået i udlandet.

Uddannelsesinstitutioner, der er bemyndiget til at træffe afgørelse om retten til SU, træffer selv afgørelse om retten til udlandsstipendium. Styrelsen træffer afgørelse om retten til SU til uddannelse på uddannelsesinstitutioner, der ikke er bemyndiget, jf. § 42 i SU-loven og § 71, stk. 1, i SU-bekendtgørelsen om uddannelsesstedernes administration af SU. Styrelsen træffer desuden afgørelse om ligestilling af udenlandske statsborgere med danske statsborgere i støttemæssig henseende, jf. kapitel 20 (særlige bestemmer for uddannelsessøgende, der ikke er danske statsborgere) i SU-bekendtgørelsen.

3.1.2. Godkendelse af hele uddannelser i udlandet på kandidatniveau som berettigende til udlandsstipendium

Relevans og kvalitet af de korte studieophold i udlandet sikres ved, at studieopholdet skal forhåndsgodkendes som fuldt meritgivende af den studerendes danske uddannelsesinstitution, jf. ovenfor. Det er hensigten, at relevans og kvalitet af uddannelser i udlandet sikres ved en dansk myndigheds godkendelse.

Som oven for nævnt foreslås retten til udlandsstipendium knyttet til retten til SU. En studerende skal derfor for at være berettiget til udlandsstipendium til en hel uddannelse i udlandet på kandidatniveau opfylde betingelserne for at få SU til uddannelse i udlandet. Det er således en betingelse, at den udenlandske uddannelse og uddannelsesinstitution er offentligt anerkendt i studielandet, at uddannelsen giver en erhvervskompetence, der umiddelbart kan finde almindelig anvendelse i Danmark, samt at uddannelsen og uddannelsesinstitutionen er af en sådan art, at den ville kunne offentligt anerkendes i Danmark. Heri ligger, at universitetsuddannelser skal leve op til de akademiske og videnskabelige standarder, der gælder for højere uddannelser i Danmark. Disse uddannelser reguleres af universitetsloven, der indeholder et grundlæggende krav om forskningsfrihed.

Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren at fastsætte regler om, at godkendelse af den konkrete

uddannelse sker ud fra en til ordningen knyttet oversigt over universiteter m.fl (positivliste), som har samarbejdsaftaler om udveksling af studerende med et dansk universitet eller en dansk professionshøjskole. Godkendelser vil i disse tilfælde knytte sig til det udenlandske uddannelsesmiljø (enkelte uddannelser, uddannelser under institutter/fakulteter eller alle uddannelser på en institution), som aftalerne dækker. Herudover vil et antal internationalt anerkendte universiteter, der ikke har samarbejdsaftaler med danske universiteter, blive optaget på listen. Optagelsen sker på grundlag af internationalt anerkendte rankinglister, som f.eks THES (Times Higher Education Supplement). Videnskabsministeren bidrager til positivlisten på grundlag af oplysninger fra universiteterne. Hvis en studerende ønsker at få udlandsstipendium til en uddannelse ved et universitetsmiljø, som ikke er på positivlisten, skal den studerende henvende sig til det universitet, eventuelt den professionshøjskole, som vedkommende er bachelor fra. Institutionen foretager en faglig vurdering, af hvorvidt det udenlandske universitet har en sådan faglig kvalitet, at den danske institution kunne have en samarbejdsaftale med den pågældende udenlandske institution. Denne vurdering lægges til grund for afgørelsen af, hvorvidt det pågældende udenlandske universitetsmiljø kan optages på positivlisten.

Det er hensigten, at de danske universiteter skal vejlede de studerende om kvaliteten af uddannelserne i udlandet.

Det foreslås at bemyndige undervisningsministeren til efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren tillige at udarbejde en oversigt – en negativliste – over uddannelser, som ikke kan udløse udlandsstipendier på institutioner, der ellers er omfattet af positivlisten. På denne oversigt kan fx optages uddannelser, hvor der fra centralt hold er fastsat maksimale optagelsestal i Danmark. Dette er begrundet i et ønske om, at der tages særlige forholdsregler for at begrænse kandidatproduktionen i udlandet for de uddannelser i Danmark, hvor der fra centralt hold sættes grænser for antallet af optagne studerende begrundet i et snævert arbejdsmarked og stor arbejdsløshed. Der er alene tænkt på uddannelser, som kulturministeren fastsætter regler om.

Det er hensigten, at undervisningsministeren efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren varetager den overordnede styring af ordningen gennem fastlæggelse af oversigter over institutioner og uddannelser, der kan være berettigede til udlandsstipendium.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der er en mangeårig tradition for, at unge danskere søger til udlandet under hele eller en del af deres videregående uddannelse. Staten yder SU til leveomkostninger efter allerede gældende regler, men det er op til den studerende selv at dække eventuelle studieafgifter og øvrige omkostninger ved udlandsopholdet. Studieafgiften bortfalder dog i det omfang, studieopholdet er omfattet af en udvekslingsaftale mellem den udenlandske og den danske uddannelsesinstitution, idet staten til gengæld betaler for den studerende fra udlandet.

Den nye ordning med etablering af udlandsstipendier til hel eller delvis dækning af studieafgifter i udlandet øger støtten til

- studerende, der er optaget på hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet og
- studerende, der er optaget på danske uddannelser, som ønsker studieophold uden for de indgåede udvekslingsaftaler.

Herved får flere studerende bedre mulighed for uddannelse på udenlandske institutioner, som kan have høje studieafgifter, der kan være vanskelige at finansiere af private midler.

I 2005 var der knap 1000 SU-modtagere svarende til 680 årsstuderende under (hel) uddannelse på kandidatniveau i udlandet. Ca. 200 SU-modtagere svarende til ca. 140 årsstuderende har valgt at studere på de ovennævnte internationalt anerkendte universiteter af meget høj kvalitet, som kan forventes omfattet af en positivliste på ca. 100 institutioner. Herfra skal dog trækkes studerende ved etårige masteruddannelser, svarende til mellem 60 og 120 ECTS-point, som ofte forekommer i lande med angelsaksisk uddannelsestradition. En stor del af de studerende, der læser ved internationalt anerkendte universiteter i udlandet pt. har valgt at uddanne sig i disse lande. Disse studerende vil med denne ordning fremover ikke være berettiget til udlandsstipendium, men alene til SU i udlandet. Knap 100 af de 140 årsstuderende fra de ovennævnte internationalt anerkendte universiteter, som var under uddannelse uden for Norden, har hidtil betalt selv, men vil fremover være berettiget til udlandsstipendium på gennemsnitligt 55.000 kr. (2007-niveau) pr. årsstuderende. Opgjort i merudgifter vil denne såkaldte dødvægt for disse studerende udgøre ca. 1 mio. kr. i 2008, ca. 4 mio. kr. i 2009 og ca. 5 mio. kr. i 2010, når ordningen er fuldt implementeret. Ordningen indebærer, at flere studerende fremover vil søge optagelse på de ovennævnte internationalt anerkendte universiteter, men her er den internationale konkurrence om plad-

serne hård. Der forventes et årligt optag på i størrelsesordenen 150 studerende svarende til en bestand på ca. 300 årsstuderende i ligevægt, og at de, som selv betalte studieafgifter, vil udgøre omkring en tredjedel heraf.

En række af disse internationalt anerkendte universiteter har samarbejdsaftaler med danske universiteter, men der findes endnu ikke samlede oplysninger om omfanget af udvekslingsaftaler mellem danske universiteter og udenlandske uddannelsesinstitutioner, hvorfor oversigten over aktivitetsskønnet over uddannelser på kandidatniveau alene knytter sig til de disse højtrangerede universiteter. Hertil kommer, at aktivitetsskønnet omfatter uddannelser på kandidatniveau uanset længde.

I 2005 var der ca. 3.500 SU-modtagere, der svarer til ca. 2.400 årsstuderende, på studieophold i udlandet. Der findes ikke oplysninger om, hvorvidt de selv betalte studieafgifter eller var dækket af udvekslingsordninger. Det er derfor særdeles vanskeligt at skønne over det fremtidige træk på udlandsstipendier og den heri indeholdte dødvægt. Det vurderes, at ordningen vil udløse udlandsstipendier til ca. 400 årsstuderende i efteråret 2008 voksende til mindst 1.000 årsstuderende i løbet af et par år, og at de, som selv ville have betalt studieafgifter, vil udgøre omkring 15-20 pct. heraf. Udlandsstipendiets størrelse vil afhænge af de ofte dyre – studieafgifter på de efterspurgte institutioner og især af taxametertilskuddet til de uddannelser, som de studerende ikke finder dækket tilstrækkeligt ind gennem udvekslingsaftaler. Der er forudsat en gennemsnits-takst på 55.000 kr. pr. årsstuderende.

Stipendieudgifter ud over dødvægten forudsættes i princippet kompensert gennem sparede taxametertilskud til tilsvarende uddannelser i Danmark. Forudbetaling af udlandsstipendier svarende til den af institutionen meddelte forhåndsmerit må dog forudses at indebære et tab, idet en del af de studerende på studieophold i udlandet erfaringsmæssigt kun gennemfører dele af de uddannelsesmoduler, som der er givet forhåndsmerit til. Staten må derfor betale dobbelt for de dele af studieopholdene i udlandet, som ikke giver endelig merit, hvilket skønnes at indebære merudgifter i størrelsesordenen 30 pct. af de bagudbetalte taxametertilskud eller ca. 1,1 mio. kr. i 2010, 5,2 mio. kr. i 2011 og 12,3 mio. i 2012, stigende til 18,0 mio. i 2015.

Administration af den nye ordning kræver engangsudgifter til IT-udvikling. Det skal bl.a. sikres, at den enkelte studerendes forbrug af udlandsstipendier ikke overskrider de tidsmæssige rammer i lovforslaget, herunder den samlede ramme på to studieår. Etableringsudgifterne til IT-understøttelsen af ordningen vurderes at udgøre ca. 2,0 mio. kr.

Der vil være driftsudgifter til information og vejledning til de studerende og til understøttelse af uddannelsesinstitutionernes administration samt til at administrere udlandsstipendieordningen – herunder til at behandle ansøgninger og fastsætte, hvilken taxametersats der skal udbetales efter. Endvidere vil der være driftsudgifter til administration af SU som følge af den forventede øgede udrejse – herunder til sagsbehandling om godkendelse af uddannelser i udlandet som er berettigede til SU, og behandling af ændringsansøgninger.

Endelig vil der være udgifter til den statistiske overvågning og evaluering af administrationen af ordningerne og deres uddannelsesmæssige effekt. De samlede årlige driftsudgifter anslås til 1,6 mio. kr., hvoraf løn udgør 1,1 mio. kr. og øvrig drift 0,5 mio. kr.

De samlede udgifter til ordningerne finansieres dels af de afsatte globaliseringsmidler i 2008 og 2009 på hhv. 12,0 og 15,0 mio. kr., dels af en automatisk nedgang i antallet af udbetalte taxametertilskud til universiteter m.fl. på ca. 16,0 mio. kr. i 2008 og 47,6 mio. kr. i 2009. Denne nedgang i aktiviteten på ordinære videregående uddannelser skyldes, at noget af studieaktiviteten som følge af ordningen foregår i udlandet i stedet for at finde sted ved de danske institutioner.

Nedenstående tabel belyser konsekvenserne af en fuld indkøring af ordningen i henhold til dette lovforslag. Den politiske aftale om udlandsstipendier og de dertil afsatte bevillinger omfatter kun 2008 og 2009. Der vil i forbindelse med den fortsatte udmøntning af globaliseringspuljen skulle tages stilling til eventuelle justeringer af ordningerne samt til de ufinansierede administrationsudgifter for årene 2010 og fremover, hvor nedenstående overslag kun er foreløbige.

Selvom ordningen vil blive udfaset efter 2009, vil den medføre merudgifter flere år fremover. Med den valgte model skal aftalepartierne dermed også være indstillet på at lade globaliseringspuljen finansiere omkostningerne hertil eller fremskaffe alternativ finansiering.

Aktivitetsskøn:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aktivitet (antal årsstuderende)								
Uddannelser på kandidatniveau (omfatter kun de 100 universiteter på ovennævnte positivliste)	60	200	300	300	300	300	300	300
- Heraf dødvægt	24	71	93	93	93	93	93	93
Studieophold	400	900	1000	1000	1000	1000	1000	1000
- Heraf dødvægt	145	173	182	182	182	182	182	182
Udgifter finansieret af overførte uforbrugte taxameterstyrede bevillinger								
Stipendieudgifter (uden dødvægt) (mio. kr.)	16,0	47,6	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5
- Heraf uddannelser på kandidatniveau (omfatter kun de 100 universiteter på ovennævnte positivliste)	2,0	7,1	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
- Heraf studieophold	14,0	40,5	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0
Udgifter finansieret af globaliseringspuljen i år 2008 og 2009								
Stipendieudgifter – dødvægt (mio. kr.)	9,3	13,4	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
- Heraf uddannelser på kandidatniveau (omfatter kun de 100 universiteter på ovennævnte positivliste)	1,3	3,9	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
- Heraf studieophold	8,0	9,5	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Administration (mio. kr.)	2,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Finansiering fra globaliseringspuljen, samt finansieringsbehovet i 2010-2012 (mio. kr.)	12,0	15,0	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6
Merudgift ved tab af ECTS-point	-	-	1,1	5,2	12,3	15,8	17,6	18,0
Udgifter i alt	12,0	15,0	17,7	21,8	28,9	32,4	34,2	34,6

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Lovovervågning

Det følger af aftalen af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen, at udlandsstipendieordningen evalueres efter tre år. Den foreslåede ændring af SU-loven vil derfor blive omfattet af lovovervågning. Som led i denne overvågning vil Undervisningsministeriet sammen med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling i folketingsåret 2011-2012 gennemføre en undersøgelse med det formål blandt andet at vurdere, om uddannelsesinstitutionernes bevillinger påvirkes på en sådan måde, at det svækker kvaliteten af undervisningen, samt erfaringer med ordningen, herunder fx anvendelsen af positive og negativlister.

Den faktiske studieaktivitet følges løbende, og der vil på baggrund af den faktiske studieaktivitet, som er omfattet af ordningen, ske en samlet vurdering af de økonomiske konsekvenser, herunder konsekvenser for universiteterne, af lovforslaget i 2009.

15 måneder efter lovens ikrafttræden udarbejdes en status for ordningen. På den baggrund indkaldes forligskredsen specielt med henblik på en drøftelse af ordningens konsekvenser for universiteternes økonomi. Drøftelsen vil i den forbindelse inddrage søgemønstre, merit m.v. i ordningens første år og optaget i ordningens andet år.

10. Høring

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

Akademikernes Centralorganisation (AC), Bestyrelsesforeningen for Social og Sundhedsskoler (B-SOSU), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsfor-

ening (BUPL), C3, CIRIUS, CVU-Bestyrelsesforening, CVU-Rektorkollegiet, Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, Danmarks Erhvervsskoleforening, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Forvaltningshøjskole, Danmarks Journalisthøjskole, Dansk Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Byggeri; Dansk erhverv, Dansk Handel og Service (DHS), Dansk Industri (DI), Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Teknisk Lærerforbund, Danske Landbrugsskoler, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Datatilsynet, Den Grafiske Højskole, Ergoterapeuternes Rektorforsamling, Erhvervsakademirådet, Erhvervsskoleledere i Danmark, Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Forbundet af Offentlige Ansatte (FOA), Foreningen af Skoleledere ved de tekniske skoler (FS), Foreningen af Universitets- og Handelshøjskolestuderende, Foreningen for Frie Samarbejdende MVU-institutioner, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS-A), Handelsskolernes Bestyrelsesforening, HK/Kommunal, HK/Stat, Interesseorganisationen for handelsskolernes ledere (HFI), Jordemoderuddannelsens Rektorforening, Kommunernes Landsforening, Kulturministeriets Rektorer, Københavns Kommune, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lærerseminariernes og pædagogseminariernes bestyrelsesforeninger, Lærerseminariernes Rektorforsamling, Lærerstuderendes Landskreds, MVU-rådet, Nævnet om Støtteberettigende Uddannelser i Udlandet, Pædagogseminariernes Rektorforsamling, Pædagogstuderendes Landssammenslutning, Radiografuddannelsens Rektorforsamling, Rektorforsamling for bioanalytikeruddannelser, Rektorforsamlingen for de Sociale Højskoler, Rektorforsamlingen for Sygeplejerskeuddannelsen, Rektorforsamlingen for Teknika, Rektorforsamlingen ved håndarbejdsseminarierne, Rektorkollegiet, Rigsrevisionen, Sammenslutningen af ledere ved skolerne for de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark, Suhr's Seminarium, SU-rådet, Sygeplejestuderendes Landssammenslutning og VUC Bestyrelsesforening.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre-udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Sparede taxametertilskud på ca. 16,0 mio. kr. vedr. aktivitet i år 2008, ca. 47,6 mio. kr. vedr. aktivitet i år 2009 (omfatter kun studieophold og uddannelser på de 100 universiteter på ovennævnte positivliste).	En udgift til udlandsstipendier på ca. 25,3 mio. kr. i år 2008 og 61,0 mio. kr. i år 2009 (omfatter kun studieophold og uddannelser på de 100 universiteter på ovennævnte positivliste).
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Administration af den nye ordning kræver engangsudgifter til IT-udvikling på 1,3 mio. kr. i øvrig drift i 2007 og 0,7 mio. kr. i øvrig drift 2008. Administrationen af ordningerne skønnes at indebære driftsudgifter på 0,7 mio. kr. i 2008, hvoraf løn udgør 0,6 mio. kr. I 2009 og herefter skønnes driftsudgifterne at udgøre 1,6 mio. kr., hvoraf løn udgør 1,1 mio. kr.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

SU-lovens afsnit I regulerer uddannelsesstøtte til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad (SU), mens afsnit II regulerer uddannelsesstøtte til ph.d.-studiet inden opnåelse af kandidatgrad. Med det foreslåede nye afsnit I a udvides uddannelsesstøtten med en særlig, øremærket form for uddannelsesstøtte, nemlig et udlandsstipendium på indtil to år til studieophold i udlandet som led i en dansk videreregående uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet. Den foreslåede ændring af § 1 er en konsekvens heraf.

Til nr. 2

Ændringen er en redaktionel ændring som følge af indførelsen af Nemkonto ved lov nr. 1203 af 27. december 2003 om offentlige betalinger m.v.

Til nr. 3

Til § 46 a

Til stk. 1

Det foreslås, at studerende, der har ret til SU til studieophold i udlandet som led i en dansk videreregående uddannelse, vil kunne få tilskud til betaling af studieafgiften til uddannelsesinstitutionen i udlandet i form af et udlandsstipendium. Betingelserne for ret til SU til studieophold i udlandet fremgår af SU-bekendtgørelsens § 65, der har hjemmel i lovens § 3, stk. 6. Herefter følger, at den studerende skal have ret til SU til den

danske uddannelse, som den studerende er indskrevet på, og at den danske uddannelsesinstitution har godkendt, at studieopholdet er en del af den danske uddannelse – i praksis, at den danske uddannelsesinstitution, før studieopholdet i udlandet påbegyndes, har godkendt, at studieopholdet vil være fuldt meritgivende i den danske uddannelse.

Retten til SU til den danske uddannelse, som den studerende er indskrevet på, er betinget af, at den studerende opfylder betingelserne i lovens § 2 og har klip eller slutlånssrater tilbage til uddannelsen, jf. lovens kapitel 5. Den studerende skal således opfylde blandt andet aldersbetingelsen for SU, være dansk statsborger eller i støttømæssige henseende kunne ligestilles hermed, må ikke være erklæret studieinaktiv eller modtage anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, og skal have mindst ét klip eller én slutlånssrate tilbage til uddannelsen i Danmark. Om slutlån henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 46 d, stk. 3.

Har den studerende aldrig søgt om SU til den uddannelse i Danmark, som studieopholdet er et led i, vil det være nødvendigt at indgive ansøgning herom samtidig med ansøgningen om udlandsstipendium, for at uddannelsesinstitutionen eller styrelsen vil kunne afgøre, om den studerende har ret til SU. Ønsker den studerende ikke SU, er det muligt at fravælge støtten allerede i forbindelse med ansøgningen.

Det foreslås, at studerende, der har ret til SU til en videregående uddannelse på kandidatniveau i udlandet, ligeledes kan få udlandsstipendium til en uddannelse af op til 2 års varighed. En uddannelse på kandidatniveau skal som det er tilfældet i Danmark være normeret til 120 ECTS-point, for at kunne berettige til udlandsstipendium. Baggrunden for dette er et ønske om, at understøtte Bologna-processens mål om en fælles europæisk uddannelsesstruktur (3+2), hvilket også er kommet til udtryk i universitetsloven.

Betingelserne for SU til uddannelser i udlandet fremgår af lovens § 2, stk. 3, og § 4, stk. 1, samt SU-bekendtgørelsens §§ 53-64. Heraf følger det blandt andet, at den studerende ud over de forannævnte almindelige betingelser for at få SU, skal have haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 2 år inden for de sidste 10 år forud for ansøgningstidspunktet, og at styrelsen har godkendt, at uddannelsen i udlandet giver ret til uddannelsessstøtte, jf. SU-bekendtgørelsen § 62, stk. 1.

Afgørelse om ret til SU træffes af styrelsen efter ansøgning fra den studerende, jf. lovens § 2 og regler fastsat i medfør heraf. Efter lovens § 42 kan undervis-

ningsministeren dog bestemme, at de afgørelser, som styrelsen kan træffe, helt eller delvist henlægges til uddannelsesinstitutionerne. En lang række uddannelsesinstitutioner med videregående uddannelser er bemyndiget til at træffe afgørelse om ret til SU for studerende, der er indskrevet på uddannelsesinstitutionen. Disse uddannelsesinstitutioner vil således også være bemyndiget til at træffe afgørelse om, hvorvidt en studerende opfylder betingelserne i den foreslåede § 46 a, stk. 1, nr. 1, om udlandsstipendium til studieophold, mens styrelsen i alle tilfælde træffer afgørelse om, hvorvidt den studerende opfylder betingelserne i den foreslåede § 46 a, stk. 1, nr. 2, om udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau.

Til stk. 2

Undervisningsministeren kan efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren fastsætte regler om, hvilke uddannelser i udlandet på kandidatniveau der kan gives udlandsstipendium til. Det er hensigten blandt andet at fastsætte regler om, at uddannelser på de udenlandske uddannelsesinstitutioner, der fremgår af en offentliggjort positivliste, kan udløse ret til udlandsstipendium som tilskud til betaling af studieafgiften, jf. i øvrigt de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2.

Til stk. 3

Det foreslås, at studieophold som led i uddannelser under kulturministerens og økonomi- og erhvervsministerens områder kun omfattes af udlandsstipendieordningen efter aftale mellem undervisningsministeren og kulturministeren eller økonomi- og erhvervsministeren.

På kulturministerens område er perioden 2007-2010 omfattet af en flerårsaftale, som fastlægger aktivitets- og ressourceniveauet for hver enkelt institution. For så vidt angår de korte studieophold er der i flerårsaftalen særlig fokus på de gensidige udvekslingsaftaler, som skal bidrage til at internationalisere de danske uddannelser. Kulturministeren ønsker derfor at have mulighed for at afvente evalueringen af udlandsstipendieordningen med henblik på at vurdere ordningens betydning for udvekslingsaftalerne. På den baggrund kan udlandsstipendieordningen indgå i forhandlingerne om institutionernes aktivitets- og ressourceniveau i forbindelse med en ny flerårsaftaleperiode.

Til § 46 b

Til stk. 1

Det foreslås, at udlandsstipendiet højst kan gives i to år i en uddannelsesperiode, der svarer til 120

F. t. l. vedr. statens uddannelsesstøtte

ECTS-point (European Credit Transfer System), hvor 30 point svarer til ét semester. Studerende ved uddannelser i Danmark, der er udbudt efter bestemmelserne i lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser), kan dog højst få udlandsstipendium i ét år i en periode, der svarer til 60 ECTS-point, til meritgivende studieophold på en uddannelsesinstitution i udlandet, jf. den foreslåede § 46 c.

Til stk. 2

Det foreslås, at den studerende selv kan vælge, om de to år med udlandsstipendium skal bruges til studieophold i udlandet eller til uddannelse på kandidatniveau i udlandet. Har den studerende således valgt at benytte udlandsstipendium svarende til ét semester eller 30 ECTS-point i forbindelse med et studieophold som led i en dansk videregående uddannelse, har den studerende kun mulighed for at få udlandsstipendium til tre semestre eller 90 ECTS-point af en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet.

Til § 46 c

Til stk. 1

Der foreslås, at udlandsstipendiet som tilskud til betaling af studieafgiften ved studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse gives i en periode, der svarer til det antal ECTS-point, som uddannelsesinstitutionen på forhånd har godkendt som meritgivende i uddannelsen i Danmark, jf. bemærkningerne til den foreslåede § 46 a, stk. 1. Udlandsstipendiet kan dog højst gives i en periode på to år, jf. bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 46 b.

Til stk. 2

Med bestemmelsen foreslås det, at udlandsstipendium som tilskud til betaling af studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse svarer til den faktiske studieafgift, som kræves for opholdet på den udenlandske uddannelsesinstitution. Dog kan udlandsstipendiet ikke overstige det tilskud eller den bevilling, som den danske uddannelsesinstitution modtager fra staten for en studerende, der er optaget på uddannelsen.

Til stk. 3.

Den foreslående bemyndigelse til at fastsætte regler om opgørelsen af studieafgiften tænkes anvendt til at bestemme, at udlandsstipendiet alene skal dække de dele af studieafgiften, som statstilskuddet eller bevillingen dækker i Danmark. Det vil sige, at betaling for bolig, forsikring m.v. ikke medtages i den faktiske studieafgift. Endvidere foreslås det, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om statstilskuddet el-

ler bevillingen og herunder bestemme, hvilke statstilskud eller eventuelt hvilke dele af bevillingen der skal indgå i beregningen af udlandsstipendiet. Det er hensigten, at statstilskud til undervisning, fællesfunktioner og bygninger og de tilsvarende bevillinger skal lægges til grund for beregningen af udlandsstipendiet. Det foreslås, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at uddannelsesinstitutionen træffer den endelige administrative afgørelse om, hvilke statstilskud eller eventuelt hvilke dele af bevillingen der skal indgå i beregningen af udlandsstipendiet.

Til § 46 d

Til stk. 1

Udlandsstipendiet gives som tilskud til betaling af studieafgift til hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet

Til stk. 2

Med bestemmelsen foreslås det, at udlandsstipendium som tilskud til betaling af hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet svarer til den faktiske studieafgift, som kræves for opholdet på den udenlandske uddannelsesinstitution. Dog kan udlandsstipendiet ikke overstige det tilskud eller den bevilling, som en dansk uddannelsesinstitution modtager for en tilsvarende uddannelse.

Til stk. 3

Som det fremgår af lovens afsnit I har SU til videregående uddannelser tre former, nemlig stipendium, studielån og slutlån. Den studerende kan efter nærmere fastsatte vilkår få SU i studietiden, hvor SU beregnes og udbetales med et beløb pr. kalendermåned. Stipendium og studielån betegnes samlet som månedlige klip og slutlån som månedlige slutlånsrater. Et klip skal altid indeholde stipendium, men kan også omfatte studielån. Den studerende kan fravælge klip for en eller flere måneder. Der kan højst gives 70 klip (rammen) til videregående uddannelse. Rammen kan dog udvides, hvis den studerende opfylder betingelserne herfor. Den studerende kan få slutlån i indtil 12 måneder inden for de sidste 12 måneder af uddannelsen, hvis den studerende har brugt alle de klip, der kan tildeles til uddannelsen. Tildelingen sker på grundlag af en vurdering af, om den studerende kan afslutte uddannelsen inden for 12 måneder. Slutlån forrentes, administreres og tilbagebetales på samme vilkår som studielån.

For at få ret til udlandsstipendium foreslås det fastsat som et krav, at den studerende ved uddannelsens begyndelse har et antal klip eller slutlånsrater til rådighed, der svarer til mindst 5 klip eller slutlånsrater til

rådighed til uddannelsen for hver 30 ECTS-point, som perioden med udlandsstipendium svarer til. For at få ret til udlandsstipendium, fx til en toårig uddannelse på kandidatniveau i udlandet (svarende til mindst 120 ECTS-point), er det således et krav, at den studerende har mindst 20 klip eller slutlånsrater til rådighed. Hvis antallet af ECTS-point, som perioden med udlandsstipendium svarer til, ikke umiddelbart er deleligt med 30, agtes der afrundet til fordel for den studerende. Kravet om, at den studerende skal have SU tilbage til uddannelsen i udlandet, er med til at sikre, at uddannelsen i udlandet ikke bliver studietidsforlængende for den samlede bachelor- og kandidatuddannelse, herunder at den studerende ikke tager en kandidatuddannelse i Danmark med fuld SU og herefter en ny kandidatuddannelse i udlandet med udlandsstipendium.

Til stk. 4

Den foreslående bemyndigelse til at fastsætte regler om opgørelsen af studieafgiften tænkes anvendt til at bestemme, at udlandsstipendiet alene skal dække dele af studieafgiften, som statstilskuddet eller bevillingen til en tilsvarende uddannelse i Danmark dækker. Det vil sige, at betaling for bolig, forsikring m.v. ikke medtages i den faktiske studieafgift. Endvidere foreslås det, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om tilskuddet eller bevillingen, og herunder kan bestemme, hvilke statstilskud eller eventuelt hvilke dele af bevillingen der skal indgå i beregningen af udlandsstipendiet. Det er hensigten, at tilskud til undervisning, fællesfunktioner og bygninger og de tilsvarende bevillinger skal lægges til grund for beregningen af udlandsstipendiet

Til § 46 e

Til stk. 1

For at undgå misbrug af ordningen foreslås det, at udlandsstipendiet tildeles foreløbigt, når den studerende opfylder betingelserne herfor, jf. bemærkningerne til den foreslående § 46 a og – for så vidt angår udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet – § 46 d, stk. 3.

Til stk. 2

Den endelige tildeling af udlandsstipendiet foreslås først at ske, når den studerende ved kvittering eller lignende har dokumenteret, at studieafgiften til studieopholdet eller uddannelsen på kandidatniveau er betalt til den udenlandske uddannelsesinstitution.

Til stk. 3

Som en yderligere betingelse, der kun gælder for uddannelser på kandidatniveau og studieophold, der

har længere varighed end ét år, foreslås det, at den endelige tildeling af udlandsstipendium for det andet år af uddannelsesperioden gøres betinget af den studerendes studiemæssige fremdrift i udlandet. Udlandsstipendium, der er udbetalt for andet år af studieopholdet eller uddannelsen på kandidatniveau, betragtes således som et foreløbigt udbetaling, indtil første år af studieopholdet eller uddannelsen på kandidatniveau er bestået.

Det er hensigten, at den danske uddannelsesinstitution, som har vejledt den studerende, skal vurdere, om der foreligger tilstrækkelig dokumentation for studie-fremdrift og videresende denne information til styrelsen.

Til stk. 4

Udlandsstipendium, der ikke kan tildeles endeligt, kræves tilbagebetalt på samme vilkår som anden uddannelsesstøtte, der ikke kan tildeles endeligt, jf. lovens § 31, og regler fastsat i medfør heraf. Det betyder blandt andet, at udlandsstipendiet skal betales tilbage senest den 1. i den måned, der følger to måneder efter, at tilbagebetalingskravet er rejst. Økonomistyrelsen kan dog bestemme en afdragsordning over en periode på højst tre år. Det til enhver tid skyldige beløb, herunder misligholdt gæld, forrentes med en årlig rente, der svarer til den, der følger af lov om renter ved forsinket betaling. Renten tilskrives månedligt.

Til stk. 5

Med den foreslående bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte regler om betingelserne for den endelige tildeling af udlandsstipendium er det hensigten blandt andet at fastsætte regler om frister for den studerendes indsendelse af dokumentation for betaling af studieafgiften og om krav til den studerendes studiefremdrift.

Til § 46 f

Udlandsstipendium foreslås udbetalt til den studerendes Nemkonto, jf. bemærkningerne til nr. 2.

Det foreslås endvidere, at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udbetalingen af udlandsstipendium, herunder om udbetalingsterminer. Det er hensigten blandt andet at fastsætte regler om, at udlandsstipendium normalt højst kan udbetales for ét år ad gangen, og at udlandsstipendium som udgangspunkt udbetales i terminer svarende til, hvornår den konkrete uddannelsesinstitution i udlandet forlanger studieafgiften betalt. Forlanger uddannelsesinstitutionen i udlandet således studieafgiften betalt inden starten af hvert semester, udbetales udlandsstipendiet halvårligt.

Til § 46 g

Til stk. 1

Det foreslås, at styrelsen kan indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder og institutioner samt private institutioner til brug for afgørelse om ret til udlandsstipendium. Det drejer sig blandt andet om oplysninger om forhåndsgodkendelse af merit.

Til stk. 2

Uddannelsesinstitutionerne bistår efter lovens § 43 og regler fastsat i medfør heraf styrelsen ved tildeling af SU. Denne bistand består blandt andet i en pligt til at vejlede de studerende om SU. Da udlandsstipendium fungerer i samspil med SU og derfor også er omfattet af uddannelsesinstitutionernes vejledningsforpligtelse, foreslås det, at styrelsen også kan videregive oplysninger om studerende til uddannelsesinstitutioner og andre offentlige myndigheder, hvis oplysningerne er nødvendige for at sikre en korrekt vejledning om udlandsstipendium. Der vil blandt andet blive tale om at videregive oplysninger om perioden for tildeling af udlandsstipendium.

Det er endvidere hensigten, at den studerende, der ønsker udlandsstipendium til en uddannelse på kandidatniveau i udlandet, forud for, at ansøgningen indgives til styrelsen, henvender sig til en af de uddannelsesinstitutioner, der har samarbejdsaftale med den udenlandske uddannelsesinstitution inden for det pågældende uddannelsesområde. Hvis den udenlandske uddannelsesinstitution ikke har en samarbejdsaftale, skal den studerende henvende sig til det universitet eventuelt den professionshøjskole, som vedkommende er bachelor fra. Den danske uddannelsesinstitution skal tilbyde den studerende vejledning om kvaliteten af den uddannelse, den studerende ønsker udlandsstipendium til. Det er hensigten, at den danske uddannelsesinstitution, som den studerende modtager vejledning fra, skal udfylde en mentor-rolle for den studerende under dennes uddannelse på kandidatniveau i udlandet.

Til stk. 3

Med den foreslåede bemyndigelse er det hensigten at fastsætte regler om adgang til at indhente oplysninger efter stk. 1 og 2 og herunder at fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form, indhold og udformning af ansøgninger, ansøgningsfrister og krav til den studerendes dokumentation for optagelse, studieafgift og studiefremdrift.

Til stk. 4

Bestemmelsen, der svarer til lovens § 41, er nødvendig, dels fordi tildeling af udlandsstipendium knytter sig til retten til SU, dels fordi udlandsstipendium, der ikke kan tildeles endeligt, tilbagebetales, administreres og forrentes på samme måde som anden uddannelsesstøtte, der ikke kan tildeles endeligt, jf. lovens § 31 og regler fastsat i medfør heraf. Det er således et krav, at modtagere af udlandsstipendium kan identificeres på samme måde som SU-modtagere.

Til § 46 h

Den foreslåede bestemmelse afskærer klageadgangen for de afgørelser, som styrelsen træffer efter det foreslåede afsnit I a. Dog kan følgende afgørelser, som styrelsen træffer, indbringes for Ankenævnet for Uddannelsesstøtte:

- Afgørelser om hvorvidt den studerende har ret til SU til studieophold i udlandet efter SU-bekendtgørelsens § 65 eller til en uddannelse på kandidatniveau efter lovens § 4, stk. 1, og regler fastsat i medfør heraf, jf. den foreslående § 46 a, stk. 1.
- Afgørelser om, hvorvidt den studerende opfylder betingelsen om at skulle have et vist antal stipendiekup eller slutlånsrater til rådighed for at få ret til udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau, jf. den foreslående § 46 d, stk. 3.
- Afgørelser om forrentning og tilbagebetaling af udlandsstipendium, der ikke kan tildeles endeligt som følge af manglende dokumentation for betaling af studieafgiften eller på grund af manglende studiefremdrift, jf. § 46 e, stk. 3 og 4.

Til § 2

Til stk. 1

Loven foreslås at træde i kraft den 1. juli 2007.

Til stk. 2

Loven finder anvendelse for studerende, der begynder på et studieophold i udlandet eller en uddannelse på kandidatniveau i udlandet den 1. juli 2008 eller senere.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, der har egne støttesystemer for studerende ved færøske og grønlandske uddannelsesinstitutioner.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 1. Uddannelsessøgende kan få statens uddannelsesstøtte (SU) til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad og til ph.d.-studium indtil opnåelse af kandidatgrad.

Stk. 2. Uddannelsesaktiviteter efter lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. og efter § 5 i lov om universiteter (universitetsloven) giver ikke ret til uddannelsesstøtte.

Stk. 3. Uddannelsesstøtte til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen).

Stk. 4. Uddannelsesstøtte til ph.d.-studium administreres af den enkelte stipendiegiver, jf. § 48.

§ 12. ---

Stk. 2. Uddannelsesstøtten udbetales forud i månedlige rater til støttemodtagerens konto i et pengeinstitut i Danmark. Første rate af studielån og slutlån udbetales dog tidligst, når det underskrevne lånebevis eller lånebevis med digital signatur eller anden sikker personidentifikation, jf. § 43 a, stk. 1, er modtaget i styrelsen.

Lovforslaget

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 628 af 23. juni 2005, som ændret ved § 1 i lov nr. 312 af 19. april 2006, § 21 i lov nr. 404 af 8. maj 2006 og § 8 i lov nr. 516 af 7. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte i form af udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet, jf. afsnit I a.

Stk. 4. Uddannelsesstøtte til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad samt udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen).«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

2. I § 12, stk. 2, 1. pkt., ændres »konto i et pengeinstitut i Danmark« til: »Nemkonto«.

Til lovforslag nr. L 208. Skriftlig fremsættelse (12. april 2007)

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven) (Udlandsstipendium)

(Lovforslag nr. L 208).

Lovforslaget fremsættes som opfølgning på aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremtidens velstand, velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsaftalen) og aftalen af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen – opfølgning på velfærdsaftalen.

Med lovforslaget udvides uddannelsesstøtten med en særlig, øremærket støtte i form af et udlandsstipendium. Udlandsstipendium kan højst gives i 2 år. Udlandsstipendium kan bruges enten til studieophold som led i en dansk uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet af op til to års varighed eller fordeles mellem disse. Studerende ved uddannelser, der er udbudt efter bestemmelserne i lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser), kan dog højst få udlandsstipendium til studieophold i ét år.

Udlandsstipendiet kan højst svare til statstilskuddet eller bevillingen til uddannelsen eller en tilsvarende uddannelse i Danmark.

For udlandsstipendium til studieophold er det en betingelse, at den studerende har ret til SU til den uddannelse i Danmark, som studieopholdet er et led i. Det betyder blandt andet, at studieopholdet skal forhåndsgodkendes af den danske uddannelsesinstitution som fuldt meritgivende i den danske uddannelse.

For udlandsstipendium til hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet er det en betingelse, at den studerede har ret til SU til uddannelsen i udlandet og har ved uddannelsens begyndelse mindst 5 klip til rådighed pr. 30 ECTS-point, der gives udlandsstipendium til.

Det foreslås, at undervisningsministeren i samråd med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren fastlægger oversigter over institutioner og uddannelser, hvortil der kan gives udlandsstipendium til uddannelser på kandidatniveau. Det er hensigten, at disse oversigter skal indeholde de universiteter i udlandet, som har samarbejdsaftaler om udveksling af studerende med et dansk universitet, samt et antal internationalt anerkendte universiteter, der ikke har samarbejdsaftaler med danske universiteter, udvalgt på grundlag af internationalt anerkendte rankinglister, som f.eks THES (Times Higher Education Supplement)

Som led i lovovervågning vil Undervisningsministeriet sammen med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling i folketingsåret 2011-2012 gennemføre en undersøgelse af ordningen med det formål blandt andet at vurdere, om den påvirker uddannelsesinstitutionernes bevillinger på en sådan måde, at det svækker kvaliteten af undervisningen.

Den faktiske studieaktivitet følges løbende, og der vil på baggrund af den faktiske studieaktivitet, som er omfattet af ordningen ske en samlet vurdering af de økonomiske konsekvenser, herunder blandt andet konsekvenser for universiteterne, af lovforslaget i 2009.

Lovforslagets fremsættelse har beroet på drøftelser med Rektorkollegiet samt forhandling med forligskredsen bag aftalen. Det har derfor ikke været muligt at fremsætte lovforslaget før den 1. april 2007. Af hensyn til ansøgningspro-

cedurer og udvikling af edb-understøttelse til administration af ordningen før udlandsstipendieordningens får virkning ses lovforslaget gerne færdigbehandlet i indeværende folketingssamling.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje Ting.